

Jo em creia que això del control de l'audiència només afectava la televisió, un mitjà que llença la seva tasca al buit per a un auditori fantasma. És un cas ben diferent al del teatre, on l'auditori es té a la vista, en forma de realitat ben tangible, no pas virtual. I fins i tot diferent del cinema, que sí, com la tele, tampoc no es transvasa directament d'executors a públics, en canvi deixa registre comprovable de programacions i d'espectadors. Benvinguts, doncs, per als promotors, els professionals i els seguidors de la televisió, —siguin els sistemes científics de control d'audiència que, per cert, encara no entenc com es pot fer per donar-ne els resultats en vint-i-quatre hores; ni amb prou feines acabo d'entendre per quins procediments es poden obtenir, i que s'hi pugui confiar a ulls clucs. En canvi em sorprèn que alguns comentaristes teatrals es prenguin tan a la valenta el control de les audiències en l'àmbit escènic; fins a l'extrem que no es limitin a formar-se'n una idea aproximativa, sinó que hi inverteixin el temps i l'esforç d'uns càlculs comptables i estadístics puntuals, talment els hagués estat encomanada una auditoria.

Posem per cas el muntatge de l'obra "Jo" amb què s'ha cobert el programa propi de Teatre del Sol en la recent temporada. És del domini públic —sense necessitat de precisions aritmètiques— que l'obra "Jo", d'Eugène Labiche, no va prendre amb la llarguesa amb què solen prendre els muntatges d'aquest elenc. A què es pot atribuir? Hi podria haver una coincidència de causes, i fins que unes d'elles vagin incidir en les altres, com un encadenament. Aquest fenomen és tan versemblant que fins m'aventuro a pensar que ja d'entrada, només el títol de l'obra escollida, per ell mateix, no fos gaire propens a crear un clima d'expectació; en l'original francès, que no és "Je", sinó "Moi" (pronunciat "muà"), jo diria que té un matís d'egolatria més pronunciat. Tampoc no és que el nom de l'autor constituís un reclam, de cara al gros públic. El nom de Labiche no té massa ressò; i si per a un públic

"JO", l'obra del Teatre del Sol

JOSEP TORRELLA PINEDA

minoritari constitueix una referència, és la del vodevil. Però justament la comèdia "Jo" correspon a l'etapa en què l'autor va abandonar el gènere que li havia donat popularitat, i també prestigi —per què no?— amb "El barret de palla d'Itàlia" al capdavant.

Diu que Labiche va voler dedicar-se a "un gènere més elevat". I va ser llavors que va escriure "Jo". Es tracta d'una bona comèdia, d'una excel·lent comèdia, ben estructurada, ben escrita —i ben traduïda per Rosa M. Aymamí, he d'afegir-hi—, amb uns tipus ben dibuixats, però no és l'obra que hom podia esperar del canvi de registre proposat per l'autor, ja que es fonamenta igualment en el traç caricaturesc d'uns fantotxes humans i de les seves flaqueses, sense, però, arribar a convertir-los en prototipus i, d'altra banda, perdent la graciosa picantor de l'embolic vodevilesc. Potser passa que Labiche, com a autor d'un teatre lleuger, ens resulta encara massa recent; potser un segle és poc per decidir-nos a encimbellar-lo en el prestatge dels selectes, a nivell diguem d'un Molière o d'un Goldoni, també autors de comèdia però que porten més anys d'assaonament.

A propòsit de Molière, el protagonista de "Jo" ens hi fa pensar una mica; potser per la seva faceta de "malalt imaginari", no tan marcada, però, ja que l'autor li va repartir la identitat del personatge amb la d'especulador sense escrúpol i la d'enamorat senil. Molière probablement s'hauria quedat amb una

d'aquestes facetes i l'hauria aprofundida fins a trobar-li un fons patètic dintre l'embolcall de la caricatura. L'actor Josep Seguí va fer d'aquest protagonista una excel·lent creació; amb un egocentrisme i una elegància una mica distants, un bon tros flemàtics, evitant així la possible dispersió a què pot conduir un personatge de diverses facetes. I, formant amb ell una galeria de tipus excèntrics, hi van brillar també Manel Labrandero i Francesc Moragas, com ens tenen acostumats. Després d'aquest tercet de característics, va destacar Joan Vives com a espavilat galant. La resta d'actuacions masculines no van ser especialment remarcables.

Quant a les comptades participacions femenines, va constituir una agradabilíssima novetat en aquest elenc la de Sílvia Barbero, dameta inquieta i juganera. I també era novetat Núria Getan, que va donar l'adequat capteniment senyorial a la jove vídua. El vestuari d'aquest personatge, especialment, acredità el bon gust i el bon fer d'Àlicia Martorell i Carme Rocabrana, secundades per l'equip de modistes de la casa. I en un pla molt diferent, impactava la varietat de batins d'estètica llampant exhibits per monsieur Dutrcoy.

Un altre treball d'equip important és el del departament de fusteria de l'Escola Industrial, en la realització d'una escenografia massissa, volumètrica, es pot dir que impressionant; la qual comprenia, fins i tot, boca d'escenari i un luxós teló.

Deu ser obvi d'assenyalar que la creació d'aquest espai escènic era de Ramon Ribalta, com ho era la direcció general del muntatge; el doble vessant ribaltenc en què el fenomen Teatre del Sol mai no falla, i en el segon aspecte del qual l'artífex va ser assistit aquesta vegada per Montse Fité i Lúdia Olayo. I no voldria oblidar-me de la selecció musical, a càrrec de Josep Pont, que va tendir a partitures lleugeres i fins "marxoses".